

NA ÚTEKU.

Příhody tři
uprchlíků na Sibíři.

Vypravování ze života sibiřských vypovězenců.

Po nějakém čase vrhá jedno, dvě, ba i tři mladé. V této kritické době skrývá se a eviří svá mláděta až do počátku dubna, doby, kdy opět tuluňové počínají vrhatí mladé. V tu dobu opustí medvědí rodina své ústraní; medvědice jde v čele a čenichá do vzduchu. Hledá a dle zápachu, jaký za sebou zůstává tlupa tulenů, jde po těchto stopách až tam, kde ubohá samice tulení vychovává svou rodinu.

Když medvědice vypátrala kobku tulení, jež je kulatá jako koby Eskymáků, vzepne se dopadne na vrchol lehounké stavby této kobky a pracuje svými čtyřmi tlapy tak důkladně, že brzo podává mladá tuluňátka svým medvědíatům.

Igor na toto vypravování Laflérovu poznal, že ovšem kolují takové povídačky o polárním medvědu, ale že se nesmí ihned všemu věřit, co se na vrub polárního medvěda přičítá, zejména o jeho přezimování ve skrýš, do brolovně zasypané.

V tom, co si takto vypravují, objeví se třetí medvěd, nechtěje psy, kteří byli již daleko v předu, za ledovým balvanem a mříž k lovcům s onou důvěrou ve svoji sílu nebo s tou neznalostí hrozičím mu i bezpečím, jakou se shledáváme u medvěda severního moře.

Laflér po medvědu střelil, ale zasáhl ho.

Igor čekal, až se k němu šelma více přiblíží. Když byla od něho na deset kroků, střelil dvakrát a zasáhl ji.

Medvěd čtěl, že jest poraněn, zastavil se na okamžik, bruče, a pak dal se na útěk, třísně sniž svůj krví.

Nadarmo vypálil za ním Laflér svoji ránu. Medvěd hopkoval dále a zmizel brzo ve skalínách, kde nebylo možno jej pronásledovati.

Psi na lov nacevícení běželi tvrději po stopě bohu medvědu do dále. Igor a Laflér pozbyli na děje, že rozmožní skrovné zásoby potravin.

Mezitím Naděžda a Ladislav, stále trávíce v chýži u ohně, byli znepokojeni dlouhou nepřítomností lovců. Jermak seděl proti nim, hleděl na ně, ani slova nemluvě a chráně se odpovídati k jejich otázkám jinak než pohybem hlavy nebo pokrčením ramen.

Zrak tohoto nemluvného muže spočíval na Naděždě.

Wab, který nepochybně slyšel v dále štěkot obou psů sibiřských, dal se do vytí, které tísnilo mladou dívčinu.

Zahalila se do oděvu co nejpěknějšího a vyšla s Ladislavem z chýže. Již se skorem smrákalo. Moře zdálo se býti nepokojným. Mrazy předcházející bouři, vystávaly na východě. Viděla se hustá mlha. Brzo bylo vidět i vodu, mrskanou bouří, vypínající se do vysokých hřebů a padající s třeskem tem na bílá ledová skaliska pobřeží.

Otevřená voda bílována prudkým větrem severovýchodním, hnala ohromnou silou ohrovně balvany na ledové pláni, kteréž se při nárazu tříštily. Bylo vidět, jak se kry ledové vymršťují na

hřeben vln, jak se rachotem zvracejí a mizí v peřejích. Vlny dopadaly na ledové balvany a strhávaly je do hlubin; ale hned na to vynořily se tytéž balvany na povrch, voda točila jimi ve víru a hnala na nejbližší skupinu opět a a opět, až je nad ní vyšinula. Ustavičný lomoz ledových tříštítek se, mísil se s hučením vln, víchem zdvihaných.

Plavci polárních moří ujišťují, že slova nejsou slova, aby vyličila tento rachot. Je tomu tak, jako by pod ledem, jenž se svíjí a chvěje, svištělo tisíce šípů; pekelný to lomoz, v němž nejostřejší hlasy kvíčí do zvuků nehlubších, a v němž ozývá se řev nejdívovější. Led puká v soustředěných křátech; jedna křáť se přes druhou, jakoby strhla se mezi nimi divoká vírava, obrovitý zápas, slepý boj, upomínající na zápas žvlů v prvních dobách světa. Tyto hory ledu postupují v před, sražejí se, rozbíjejí se, kácí se, pobádány tajemnou silou, jakoby vášně jimi lomcovaly. A nad tím děsným jevištěm nabývá nebe odrazem světla od ledu podivné tvárnosti, jakých nad přirozeného jasu.

Wab, jenž provázel stále svoji volitelku, neustával vytí.

Ladislav namáhal se utišiti několik své sestry. Opakoval jí stále — což bylo pravda — že Igor a Laflér loví na skupinách západních torosů a že je nemožno, aby tam uvlněná voda prováděla svůj pustošný rej.

Ale ustrašená Naděžda nechtěla ničeho slyšet; šla odhodlaně k moři směrem, kde, myslila, mohla by se setkat s Igorem. Litovalaf, že připustila, aby se tolik vzdálil. Domnívala se, že za polotny budou se její lovcé fidiť štěkotem Waba i počítala při tom na chytrost psů Igorových a šla proto za věrným zvířetem, které dle všeho běželo v tu stranu, kde se lovcé nacházeli.

Náhle zdálo se jí i Ladislavovi, že ledová pláň, po které kráčeli, se pod jejich nohama třese. Nechtěli se, Otěsy byly brzo patrnější. Led pod jejich nohama brázd ukázalo se nahodile ve sněhu; to byly tvořící se rozstoupeniny. Naděžda chtěla nazpět, ale náhle se za ní otevřel volný průtok, naplněný plovoucí tříští ledovou. Naděžda vidouce to, počala zoufale křičeti. Nadarmo hleděl jí boch konejšíti. Wab štěkal stále silněji. Ohromná kra, na které se nalézali, plula... Náhle nadzvedla jí vlna, nesla dál a mřstila jí s ohromnou silou na pevnou ledovou hladinu.

Byla to hrozná rána! Pod jejich nohama zazněl ohromný třeskot a znamenali, jak vlna, řinone se na zpět, unášející ohromné hlomy roztrštěného ledovce.

Zdivhlí se bez pohromy. Vedení Wabovým pudem, pospíchali v stranu, ležící proti bouři, na ohromné pole ledu několik stop silného, jež, jak se zdálo, bylo nehybné a odolávalo všem pokusům vln je roztrhatí. Ale na cestě k němu čimly kusy ledu, hnané jedny proti druhým, tisíce překážek návratu našich ubohých tvorů.

Brzo prohlásil Ladislav, že mu není možno jíti dále. Naděžda vzala ho do náruče, a ona, která chvíli před tím zoufala, měla nyní tolik sil, aby odvlékla ubohého hochu s tohoto nebezpečného místa.

Naděžda pátrajíc, s které strany se jim dostane pomoci, spatřila Jermaka, jenž vyšel z chýže, upozorněn lomozem bouře a vytím Wabovým.

Přicházel jim vstříc. Ale náhle oetnul v průlny, kterou Naděžda posud neviděla, ku které ale ihned přišla.

Dívka vykřikla zoufale, vidouce nepřekonatelnou překážku před jejím nohama se nalezající. Byla to trhlina hluboká a velmi dlouhá,

há, do níž vnikla a šplýchala se voda v šíři sedmi až osmi stop... Zdálo se, že Naděžda a Ladislav nemají jiné dlouho, než vyčkati na místě tak dlouho, až ustane vítr a na vodě v průlně umrzne nový led a to tak silný, aby mohli přejíti. Mohlo se tak státi za několik hodin. Ale oděv jejich, smáčen solnou vodou, mřzl na jednom i na druhém z nich! Setrvati nehybně na místě bylo by jejich smrtí!

Jermak připadl na prostředek daleko vydatnější.

Na kraji trhliny leželo mnoho ledu všelijaké velikosti; napadlo mu, aby z něho zřídil most, a dal se ihned do díla. Jakmile spustil na vodu první kus, seznama Naděžda jeho úmysl a cítila oživující naději.

Několik ker ledu odplavalo po proudu vody, jiné přilnuly k druhému kraji trhliny, a brzo seskupily se tak pevně, aby Naděžda a Ladislav se mohli odvážiti k přechodu. Hoch nepustil se ještě ruky sestřiny, když se ho již opět chopil Jermak a k sobě ho přitáhl. Po této zkoušce přešla Naděžda po ledovém mostě bez veliké pomoci. Wab přešel hned s Ladislavem a vrátil se k Naděždě, jako by chtěl ukázati, že netřeba se bát.

Ladislav objel náčelníka policie, Naděžda nevěděla, jak by mu projevila svoji vděčnost za přispění v tom velikém nebezpečí, jež bylo stálo.

Asi v té chvíli objevil se též Igor a Laflér, před nimi sibiřští psi, přicházející ne bez namáhání ze západu.

Zakusili rovněž velmi mnoho. Vítr činil pochod jejich velmi namáhavým. Zdvíhal snůh a metal jím ho do tváře. Snůh mimo to větrem hnán, přerušoval jejich cestu, tvořil jako písek na poušti údolí a prohlubně a závěje, do níž hluboko se bořily nohy našich chodců.

Lovcé byli velice překvapeni, vidouce Naděždu a Ladislava na ledu, v obleku pokrytém vrstvou ledu, s ledovými ostny — a Jermaka s nimi, Ladislav zpravil je o tom, co se se stalo.

"Ah! pane Jermaku", zvolal Igor, "vy jste lepší než se zdá. Dnes zachránili jste náš život, život nás všech!"

Ale po radosti nad tím šťastným shledáním dostavil se též zármutek; lovcé nepřinášeli ze své namáhavé vycházky ničeho!

Náčelník policie zdál se býti tento den dobrým. Dnes se mu podařilo, učiniti u Igora splátku. To bylo jemu dobrým znamením.

XIX.

Párek Čuků.

V němž tedy nezměnil se ne-smadný stav přezimujících. Chovně se Jermakovo bylo již méně čisté. Byly se sdílnější k hořkosti i divce, jež zachránili od jisté smrti; ale dobře bylo lze pozorovati, že se chová píece jen zdrženlivě. Jeho chladná laskavost podobala se laskavosti žalárníkovic, jenž jsou svědomí vězňovic, jeho pívčivost nikdy nepřekročila určitě meze. Ostatně zůstal si důsledným a ani se nedotekl skrovné křáče, kterou skýtal stůl všem.

V čas největšího nedostatku, kdy hrozila smrt hladem a Jakutové dosud otáletí s návratem, potkala uprchlíky šťastná nahoda.

Wab zmocnil se sám a sám soba téhož druhu, jakého nedávno skolil Jermak. Skočil mu na šíji a nepustil, až ho udolal. Po tomto činu, jenž se udal asi kilometr od chýže, vrátilo se dobré zvíře do obydlí a chováním svým a pobíháním přinutilo Igora, aby je následoval až na místo, kde ležela oheň. Ostatní dva sibiřští psi zatím dobře bděli nad drahocennou kořistí. Tož se ví, že s jasotem byl sob takov až do chýže, a na psy, zejména na Waba, nijak nebylo zapomenuto.

Nenapravitelný Jermak jen podotkl, že jeho sob byl daleko mohutnější než Wabuv.

Laflér věda, že jeho ruka nestačí na medvědy, jal se lovit tulení. Zhotovil si harpunu (ostré kopí) a přemítal, jak by psů sibiřských

ponožil ku vypátrání těchto obojživníků. Psi títo, nadání neobyčejným čichem, vodili ho ku četným úzkým otvorům, které si tulení zřizují v ledu, jimiž vycházejí na vzduch a dají se harpounu zasáhnouti. Parízan nedbaje mrazu a hladu vyseděl celé dny a celé noci číhaje na kořist, která však neudivovala jeho rybářskému umění právě tak, jako medvědi jeho zručnosti lovecké.

Konečně jednoho večera dostalo se uprchlíkům vytečené pomoci v osobách dvou starých Čuků — muže a ženy. Umírající téměř hladem vyšli ze zálivu Čaumského a dali se podél břehů, aby vyhledali obydlí domorodců, kde by si vyprosili nějakých potravin. Spatřil kouř kroužící nad střechem chýže a vešli, aby žádati za pohostinství.

"Toroma!" pravili oba vstupující. Bylo to snad jako "dobrý večer."

Igor litoval, že je vzdálen věrný Tekel, který se poněkud vynal v jazyku Čuků, a odvrtěl na zlařbůh:

"Toroma!"

Z jejich zubožených líc, více však z jejich posuňků poznali obyvatele chýže, čeho si přejí: ačkoli zásoby chýlily se ku konci, dali jim vše a ubožáci spotřebovali ku snědku, co by stačilo pro dva obědy na zítřek a pozítřek — neboť jejich chut k jídlu byla neobyčejná a hlad nesnadno k ukončení.

Tvárnost těchto domorodců nepamovala na Mongolce starého věku, smíšené s Indiány severní Ameriky, při úžině Behringově.

Muž byl oděn v šat ze sobí kůže; hlavu měl pokrytou kapucí z hrubé vlny, kteráž visela mu i přes bradu. Obuv byla z kůže medvědí se srstí na venek obrácenou. Jeho žena měla několik sukni a oblécal jeví byl temnou modří velice tetovan.

Jakkoli je trýznil hlad, zdál se býti Čuké neobyčejně překvapen krásou Naděždinou. Ani zraků si nepustil a pozruje jí, vykládal coš své ženě, při čemž se slovo "kamakaj" bez ustání opětovalo. — "Kamakaj" znamená náčelníka jejich kmene.

Když Čuké spatřil v kontě harpounu Laflérovu, zdál se býti úžasem, že mu nepodávají tulení slavniny. Laflér jal se mu posuňky naznačovat, že se pokusil pomocí pny lovit, ale bez zdaru. Na to domorodec z abuší si na prsa ukazuje na harpunu a psy sliboval, že jakmile nastane den, neujde lovu Pařžana, o němž se domníval, že je Rusem.

A vskutku netrvalo to nazříti dlouho a domorodec nabodl tulení. Veden psy, došel až k otvoru tunení. Prohloubil svoji harpounu do hloubky dvou nebo tří stop — ježto tulení čim si otvor nad lelem, ale zůstává pod pokrývkou sněžovou. Když lovec dostihl až malého otvohu, čekal tře a klidně, až tulení přijde lapati vzduch. Ve vteřině harpuna projevší bývá sněžena, zabodla se do hlavy zvířete.

Tulení měřící přes půl metru byl zachycen provazem již připraveným. Tento provazec jest připevněn ku železu harpounu, a druhý konec nalézá se v ruce lovece. Otvor pak ihned, kdž odstranili snůh, jenž jej pokrýval, byl rozšířen tou měrou, že mohlo tělo zvířete jím projíti. Domorodec nemeškal vytáhnouti tulení a donésti jej do chýže.

Tam, když se byl vyučil lovu, jal se učiti kuchaření. Zatím co muž obojživelníka čtvrtil, vytlačovala žena z tučných částí zvířete olej do lampy. Počínala si velice zručně a v brku naplnila olejem dosti objemnou dřevěnou nádobu.

Když byl tulení rozčtvřen, položil se domorodec na znak, chtěje ostatním dáti příklad, a dal se krmiti svoji ženou kousky tuku podobným způsobem, jako se krmívají husy.

Vida, že hosté nijak se k tomu nemají, aby jedli syrové maso zvířete, upravil Čuké velké řízký a jal se je vařiti s vodou a krví v kotli, zavěšeném nad ohniš-

Plíce jsou jemné.

Přepřacovanost, nedostatek čistého vzduchu, duševný přemáhanost aneb nemoc vyrušuje jej výkon. Těžký kašel strhá a vysílí jemné vláčna v plících.

SCOTT'S EMULSION

má býti používán určitě při těžkých kašlech aneb kdykoliv jste seslablý z jakékoliv příčiny. Jeho výsoce výživné látky způsobí velký odpor proti odrazení nemoci. Bohatý jaterní tuk zbohatai krev aby se mohlo odstraniti nastuzení a glycerin jest mircnici a hojící vláčen plících. Odmítejte alkoholických příměšků, které nepřijímají žádný olejový tuk.

16-5

tém. Asi po třech hodinách podávala žena domorodecova okolostojícím připravenou krmí. Jestli snad náhodou na některém kousku objevil se vlas nebo srst, sprostita jej nemilého přídatku vlastním jazykem.

Ač žaludky přezimujících se hlásily o svá práva, přece se uprechli krmě, takto podávané, ani nedotekli. Pomocí svých villicek vylovili sami z kotle něco zbylých zůstatků.

Čuké nabídl jim také kousek syrových jater, ale dostalo se mu košem; ukázal tedy aspoň, jak se pežívá tato nejvýtečnější část zvířete. Také žena domorodecova dala se do pochoutky, pustivši se s chutí do vnitřnosti zvířete.

Laflér dodal si také chutě; krásnými svými zuby rozkousal kousek vnitřnosti také pozřel kus tuku, ba konečně i napil se krve tulení.

"Totéž něco!" zvolal po tomto výkonu. "Netřeba vám více psát o moji stravu, milý přítel! Pokud bude led a tulení — zůstavím vám vše ostatní."

Jermak, kterému předložili vařeného i syrového masa, vnitřnosti i řízků tuku, váhal dáti se do jídla. Ze soba, jež zadával Wab, neokusil ani sousta, jakkoli po mnoho dní se stravou byl vůbec na holičkách. Konečně odvážil se také okusiti a následoval Pařžana.

Čuké neostýchal se potom polokati kus po kuse, až nezbylo ničeho.

Nazítrí odešli domorodci, odnášeje beze všeho okolku zbytky tunení a malý sáček, v němž byly sirky.

Zatím Laflér, poučen jimi, jal se lovit. Nabodnuv jednoho dne šťastně, tulení vytáhl jej z otvoru. Poklekl do sněhu, však nečtil, že kdosi důvěrně jal jej za rameno, i myslil nejnak, než že to za ním stojí Ladislav. Hodlal právě vyprostiti harpounu, zatknouto do tělo obojživelníka. Avšak ruka zle dotýkala se jeho ramene. Obrátiv se, div neklesl na znak, neboť spatřil velikého bílého medvěda, který pozoroval celý lov a požadoval vylovenou kořist. Tož se rozumí, že Laflér rád mu ustoupil a milý medvěd ani by poděkoval, zmocnil se tunení a odešel směrem ku svému bratru. Od těch čas nechočil Laflér na lov tulení jinak než s psukou na ramenu.

Jak se zdálo zachutnalo náčelník policie maso tulení. Jednou nebo dvakrát byl s Pařžanem

Adolph Schlosser, ZLATNÍK a KOBINÁŘ v Dodge, Nebi

Hodinky spravuje levně a dobře. Všechno zboží jest zaručeno.

Zahradnické potřeby!

Budete-li kupovati stroj na sekání trávy na vašem trávníku, přijďte ke mne neb jsem jist že mohou vám ušetřiti peníze. Dále mám všechny zahradnické potřeby, jako ryče, motyký, hrábě, gumové hadice, srpy a vůbec vše co do zahradnictví jest nutno. Ceny moje jsou vždy tak nízké jak jen mohou býti.

John F. Pimper, Clarkson.

Vaše pečení bude lehkým když budete používati "PURITAN MOUKU" Puritan mouka jest vyráběná Wells-Abbott-Neiman Co. ve Schuyler. V Clarkson na prodej u A. V. Hejtmánka.

SOROL
Zhotoven dle předpisu, zanechaného meandrymi starými mistry, osvědčil se
SOROL
podivuhodně úspěšným proti žaludečním křečím a zácpě, bolení v krku, záušce, bolesti hlavy, nechuť k jídlu, nachlazení hlavy, atd. atd.
Vyráběn u léze společnosti, jež vyrábí proslavený "Pain Expeller", staré společné mřzání.
Prozřívá člověka chorá stále po ruce láhev každého z obou, 25c. a 50c. ve všech lékárnách, neb u F. Ad. Richter & Co. 74-80 Washington St., New York.